

Unio ønsker et samfunn med høy verdiskaping og rettferdig fordeling av goder. Gjennom utdanning eller arbeid må alle som kan gis mulighet til å delta i verdiskapingen. Offentlig sektor og privat sektor må spille på lag for å bedre samfunnets samlede produksjons- og velferdsmuligheter. Skattesystemet må gi stabile inntekter som sikrer felles velferdsløsninger og fremmer sysselsetting, rettferdig fordeling og bedre miljø.

Unio vil arbeide for et samfunn preget av nyskaping, trygghet og velferd og at det offentlige sikres rammebetingelser for å skape gode utdannings-, helse- og omsorgstilbud for alle.

Full sysselsetting

Arbeid gir inntektssikring for den enkelte samtidig som det er en viktig kilde for selvtillit. Arbeid er også viktig i kampen mot økende sosiale forskjeller og offentlig fattigdom. Unio vil arbeide for en økonomisk politikk som gir full sysselsetting. Vi vil arbeide for et inkluderende arbeidsliv, et godt arbeidsmiljø og gode trygde- og pensjonsordninger. Full sysselsetting gjør det lettere å finansiere velferdsstaten. En aktiv arbeidsmarkedspolitikk vil gi økt sysselsetting og bedre fordeling. Tiltak overfor både yrkeshemmede og ordinær arbeidskraft vil øke de lediges kompetanse og gi arbeid til flere.

Unio ønsker en mer kraftfull innsats på forskning og nyskaping for å sikre sysselsettingen. Investeringer i kompetanse gjennom livslang læring, forskning og innovasjon vil være avgjørende for å utnytte våre menneskelige ressurser, for å skape nye og konkurransedyktige arbeidsplasser og for å utnytte distriktenes naturgitte fordeler.

Skattesystemet må innrettes slik at det fremmer økt verdiskaping og sysselsetting. Små arbeidskraftsreserver setter grenser for våre videre muligheter for verdiskaping i vid forstand. Unio vil arbeide for lavere skatt på arbeid. Redusert skatt, særlig på lavere- og middels inntekter, vil virke positivt på arbeidstilbudet. Dette kan virke positivt på overgangen fra deltid til heltid.

Lavere skatt på arbeid kan kombineres med økt skatt på store kapitalinntekter, store formuer og store eiendommer.

Unio vil arbeide for at næringslivet har gode og konkurransedyktige rammebetingelser. Det er viktig å sikre en beskatning som gir likebehandling av ulike næringer, investeringer og spareformer.

Unio viser til at gjennomføringen av pengepolitikken etter de gjeldende retningslinjer for den økonomiske politikken innebærer en noe høyere prisvekst hos oss enn i de fleste land som styrer pengepolitikken etter et inflasjonsmål. Dette henger sammen med handlingsregelens mål om økt innføring av petroleumsinntekter i norsk økonomi.

Rettferdig skattesystem

Et bredt skattegrunnlag gjør det lettere å holde lave skattesatser uten at dette trenger å gå på bekostning av fordelingsvirkningene i skattesystemet. Brede skattegrunnlag og lave satser gjør det mulig å ha et skattesystem som både ivaretar effektivitets- og rettferdighetshensyn.

Globaliseringen trekker sterkt i retning av ensidig vektlegging av effektivitet og lavere generelt skattenivå. En slik utvikling vil svekke fellesskapsløsningene og skattesystemets omfordelende virkninger. Dette krever økt oppmerksomhet om fordelingspolitikken for å motvirke de uheldige effektene av globaliseringens innslag i norsk økonomi.

Presset på enkelte skattearter som har gode fordelingsvirkninger og er høye i Norge sammenliknet med andre land, kan gjøre det nødvendig å legge større vekt på andre skatter med gode fordelingsvirkninger. Det er da viktig å vurdere skatter og avgifter som har gode effektivitetsvirkninger i tillegg til gode fordelingsvirkninger. Disse finner vi særlig knyttet til skatter og avgifter på formue og eiendom, grunnrenteskatter og miljøavgifter.

Unio ser et rettferdig skattesystem og en god fordelingspolitikk som en viktig forutsetning for et samarbeid mellom arbeidslivets parter og myndighetene om viktige sider ved den økonomiske politikken.

Svart økonomi og organisert kriminalitet tiltar i omfang. Over 100 mrd kroner antas å bli holdt utenom beskatning. Unio vil ha en mer kraftfull innsats mot organisert kriminalitet. Det vil gi økt trygghet, økte skatteinntekter og bedre mulighet for å finansiere våre velferdsordninger.

Offentlige løsninger sikrer effektivitet og fordeling

Fellesskapsløsninger er den beste måten å tilby gode ordninger som gjelder for alle på områder som utdanning og helse. Universelle ordninger og offentlig tjenestetilbud på velferdsstatens kjerneområder gir effektive løsninger og god fordeling. En godt utbygd offentlig sektor krever prioritering av offentlig kjøpekraft gjennom skatter og avgifter. Unio etterlyser politisk vilje til å prioritere fellesskapsløsninger.

Unio mener at det økte økonomiske handlingsrommet som innføringen av oljepenger gir, ikke ensidig må brukes på skattelette. Oljeinntektene må også brukes til å styrke velferdsordningene og offentlig sektor. Solidariske fellesskapsløsninger er ikke til hinder for vekstevnen i økonomien, men kan tvert om være en forutsetning for høy effektivitet og produksjon i privat sektor.

Unio vil derfor arbeide for en helhetlig økonomisk politikk som legger vekt på at vi både må skape og fordele. Det er viktig med et godt samspill mellom offentlig og privat sektor.

Vi får mye igjen for de skatter og avgifter vi betaler. For eksempel er en plass i barnehage verdsatt til 72.000 kroner per år hvis vi holder foreldrebetalingen utenom, en elev i grunnskolen 65.000 kroner, en elev/lærling i videregående skole 106.000

kroner, mens driften av våre sykehus koster 14.300 kroner per innbygger per år. Samlet får en gjennomsnittshusholdning tilbake over 230.000 kroner per år i overføringer og offentlige velferdstjenester.

Mange skatter og avgifter har ingen direkte omfordelende effekt. Det er derfor viktig at offentlige utgifter brukes slik at vi oppnår god fordeling. Unio vil arbeide for en godt utbygd og effektiv offentlig sektor for å skape gode utdannings-, helse- og omsorgstilbud for alle, mer trygghet i hverdagen og for å sikre rettferdig fordeling av samfunnets goder. Utdanning og forskning er nøkkelen til et nyskappende Norge, der alle skal ha rett og muligheter til utdanning av høy kvalitet. Lik rett til utdanning er viktig for å bekjempe sosiale forskjeller. Like muligheter er ikke vunnet en gang for alle. Offentlig sykehus og helsevesen og kommuner som har råd til å gi eldre en verdig alderdom er god fordelingspolitikk. Unio vil sikre og videreutvikle velferdstaten og samfunnets fellesverdier. Unio vil kjempe mot offentlig fattigdom og privatisering av sentrale offentlige tjenester.

Sikring av velferdsordningene

Inntektsoverføringer til enkeltpersoner gjennom for eksempel Folketrygden er en av de viktigste fordelingsmekanismene i vårt samfunn.

Unio vil stå vakt om viktige bærebjelker i velferdsstaten som sykelønnsordningen, arbeidsledighetstrygden, alderspensjonen og uføretrygden. Sosialhjelpen må fortsatt være en viktig midlertidig inntektssikring i påvente av arbeid eller permanent inntektssikring.

Unio vil videre stå vakt om tjenstepensjonsordningene i offentlig sektor. Disse er en del av de offentlig ansattes lønns- og arbeidsvilkår.

Bærekraftig utvikling

Unio ønsker økt skatt på forurensning og ressursløsning og mindre skatt på arbeid. Økt bruk av grønne skatter kan gi såkalte doble effekter. Vi kan både oppnå bedre miljø og økt sysselsetting.

Grunnrente er den ekstraavkastning ut over normal avkastning på arbeid og kapital i utnyttelsen av en naturressurs som for eksempel olje og vannkraft. Unio mener at grunnrente i størst mulig grad bør tilfalle fellesskapet gjennom særskilt beskatning. Naturressursene er vår felles arv.

Grønne skatter og grunnrenteskatter bidrar til at samfunnets ressurser kan utnyttes på en bedre måte, forbruks- og produksjonsmønstre vil bli endret i mer bærekraftig retning, og vi vil få et bedre miljø og økt sysselsetting.

Unios prinsipper for et godt skattesystem:

- Unio mener at skattegrunnlaget må være så bredt at det kan finansiere en aktiv velferdsstat. En godt utbygd og effektiv offentlig sektor er viktig for næringslivets konkurransevne og avgjørende for å oppnå god fordeling.

- Unio vil ha lavere skatt på arbeid og mer skatt på ressursbruk, forurensning og store kapitalinntekter, store formuer og store eiendommer.

- Unio mener at arbeid må skattes likt uavhengig av om arbeidet skjer lønnet eller i egen næringsvirksomhet.

- Unio vil øke fagforeningsfradraget.

- Unio mener at skattesystemet må likebehandle ulike næringer, investeringer og spareformer.

- Unio mener at skatter og avgifter må bidra til at vi bruker ressursene på en rasjonell, effektiv og miljømessig god måte. Vi ønsker et mer bærekraftig produksjons- og forbruksmønster.

- Unio mener at miljøavgifter skal brukes for å redusere skadelig produksjon, forbruk og deponering. Forurenser skal betale.

- Unio mener at grunnrente i størst mulig grad må tilfalle fellesskapet gjennom særskilt beskatning.

- Unio mener at skatt på internasjonale kapitalbevegelser og avgift på flyreiser kan være viktige redskap for å finansiere internasjonale fellesoppgaver og for å dempe uheldige utslag av globaliseringen.

- Unio vil fjerne smutthull i skattesystemet.

- Unio vil ha et skattesystem som er enkelt og lett å forstå og som folk oppfatter som rettferdig.

Stortingsgt 2
0158 OSLO
Sentralbord: 22 70 88 50
Faks: 22 70 88 60
www.unio.no

Plattform for
**skatte- og
fordelingspolitikk**

Medlemsforbund i Unio:

- Utdanningsforbundet • Norsk Sykepleierforbund
• Norsk forskerforbund • Politiets Fellesforbund • Norsk Fysioterapeutforbund
• Den norske kirkes presteforening • Norsk Ergoterapeutforbund
• Universitet- og Høgskoleutdannedes Forbund • Det Norske Diakonforbund.

Vedtatt på Unios representantskapsmøte 7. desember 2005

